

Nedeľa - Deň Pána

7. 3. 2010, 3. pôstna nedeľa – „C“

Milí bratia a sestry, pri predstavovaní Desiatich Božích prikázaní sme sa dostali k tretiemu, ktorému budeme venovať nasledujúce dve nedeľné katechézy. Tretie prikázanie podľa knihy Exodus znie: „**Pamätaj, že máš svätiť sobotný deň. Šesť dní budeš pracovať a tvoriť všetky svoje diela, siedmy deň je však sobota Pána, tvojho Boha. Vtedy nebudeš konať nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn alebo tvoja dcéra, ani tvoj sluha alebo tvoja slúžka, ani tvoj dobytok, ani cudzinec, ktorý býva v tvojich bránach. Lebo za šesť dní Pán utvoril nebo a zem, more a všetko, čo je v nich, v siedmy deň však odpočíval. Preto ho Pán požehnal a zasvätil ho.**“ (Ex 20, 8-11) V knihe Deuteronomium nachádzame podobné znenie: „**Zachovávaj sobotný deň a zasväť ho, ako ti prikázal Pán, tvoj Boh. Šesť dní budeš pracovať, ale siedmy deň je sobota, to jest odpočinok pre Pána, tvojho Boha; vtedy nebudeš konať nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani slúžka, ani tvoj vôl, ani osol, ani nijaký tvoj dobytok, ba ani cudzinec, ktorý býva v tvojich bránach, aby tvoj sluha a tvoja slúžka mali podobný odpočinok ako ty. Pamätaj, že si bol otrokom v egyptskej krajine a že ťa Pán, tvoj Boh, vyviedol odtiaľ mocnou pravicom a zdvihnutým ramenom: preto ti Pán, tvoj Boh, prikázal zachovávať sobotňajší deň.**“ (Dt 5, 12-15) Katechizmus katolíckej cirkvi uvádza stručne: „**Pamätaj, že máš svätiť sviatočné dni.**“

Starozákonné Desatoro hovorí o svätení soboty a uvádza na to dva dôvody: Pripomína stvorenie sveta, kedy Boh šesť dní tvoril svoje diela a na siedmy deň – čo je sobota – odpočíval. Podľa toho aj my máme siedmy deň odpočívať a zasvätiť ho Pánovi, lebo Božie konanie je vzorom pre ľudské konanie. Písmo vidí v Pánovom dni aj pamiatku *vyslobodenia Izraela z Egypta*, ktorý sa uskutočnil v sobotu – je to druhý dôvod na slávenie tohto dňa. Texty Starého zákona prikazujú, že človek má v sobotu prestať pracovať a nechať aj iných, najmä chudobných, aby si oddýchli. Sobota prerušuje každodenné práce a umožňuje oddych.

V evanjeliách čítame, ako Ježiš viackrát podráždil farizejov, ktorí ho obvinili, že porušuje sobotný príkaz. On však s autoritou zákonodarcu (čiže s autoritou Boha) vyhlasuje: „**Syn človeka je pánom aj nad sobotou!**“ (Mk 2, 28) A spresňuje, že sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu, že v sobotu je dovolené robiť dobre, a nie zle, zachrániť život, a nie ho zničiť. (porov. Mk 2, 27; 3, 4) V žiadnom prípade však sobotný príkaz nezrušil!

My kresťania neslávim sobotu. Pre nás je sviatočným dňom nedeľa, čo je nasledujúci deň po sobote. V evanjeliách čítame, že Ježiš vstal z mŕtvych „prvého dňa v týždni“. Tým akoby začalo nové stvorenie, deň vzkriesenia Ježiša Krista sa stal prvým zo všetkých dní, prvým zo všetkých sviatkov, dňom Pána (dies Dominica). Zmŕtvychvstanie bolo najväčším zázrakom a najväčšou udalosťou, aká sa kedy stala. Sv. Justín žijúci v 2. storočí po Kristovi dosvedčuje: „**V deň Slnka (čo je nedeľa) sa všetci schádzame preto, že náš Spasiteľ Ježiš Kristus v ten deň vstal z mŕtvych.**“ Ján Pavol II. vo svojom liste z roku 1999 o svätení nedele *Dies Domini* píše: „DEŇ PÁNA – ako sa nazývala nedeľa už od apoštolských čias – mal v dejinách Cirkvi vždy privilegovanú vážnosť pre svoju úzku súvislosť so samým jadrom kresťanského tajomstva. Nedeľa totiž v týždennom rytme času pripomína deň Kristovho vzkriesenia. Je to Veľká noc týždňa, v ktorej sa slávi Kristovo víťazstvo nad hriechom a nad smrťou, zavŕšenie prvého stvorenia a začiatok "nového stvorenia". Na nedeľu sa preto dobre hodí zvolanie žalmistu: **"Toto je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho."** (Ž 118,24) ... Tí, ktorí prijali milosť viery vo vzkrieseného Pána, musia postrehnúť význam tohto dňa v týždni s dojatím, ktoré pohlo svätého Hieronyma povedať: *"Nedeľa je deň vzkriesenia, deň kresťanov, je to náš deň."* V skutočnosti je to pre kresťanov "prvotný sviatok", ustanovený nielen na členenie následnosti času, ale aj na vyjadrenie jeho hlbokého zmyslu.“

Svätenie nedele je tak pre veriaceho kresťana povinnosťou a potrebou zároveň. Prví kresťania to vyjadrili slovami: „**My nemôžeme žiť bez nedele!**“ V roku 304 cisár Dioklecián zakázal kresťanom pod trestom smrti vlastniť Sväté písmo, zhromažďovať sa v nedeľu na slávení svätej omše a budovať miesta pre stretnutia. V Abitene, v malej obci v dnešnom Tuniise, bolo odhalených 49 kresťanov, keď v nedeľu v dome Oktávia Feliceho slávil svätú omšu napriek cisárovmu zákazu. Boli uväznení a potom odvezení do Kartága, kde ich vypočúval prokonzul Anulinus. Okrem iného bola významná jedna odpoveď, ktorú dal kresťan Emeritus, prečo porušili cisársky zákaz. Odpovedal: „**Sine dominico non possumus.**“ (My nemôžeme byť bez nedele.) Po krutých mukách bolo 49 kresťanov zabitých. Vyliatím svojej krvi potvrdili svoju vieru.

Bez nedeľného zhromaždenia, na ktorom slávime svätú omšu, a bez nedeľného odpočinku, nemôžeme ako kresťania žiť. Chýbali by nám sily k tomu, aby sme mohli znášať každodenné ťažkosti a nepodľahli im. Prípád abiténskych mučeníkov zo 4. storočia je udalosťou, o ktorej musíme premýšľať aj my. Ani pre nás nie je ľahké žiť ako kresťania. Všetličo sa nám môže zdať dôležitejšie, potrebnéjšie a naliehavejšie ako sláviť nedeľu. Ale nedeľa (Deň Pána) je jedinečnou príležitosťou k načerpaniu sily od toho, ktorý je Pánom života.

Nedeľa nie je len Deň Pána. Povinnosť svätiť nedeľu dobre pochopíme vtedy, ak zoberieme do úvahy rozličné významy tohto dňa. Ján Pavol II. v spomínanom liste *Dies Domini* rozoberá viaceré významy nedele a dáva tomuto dňu viaceré tituly: **deň Ježiša Krista, Veľká noc týždňa, prvý deň týždňa, deň nového stvorenia, ôsmy deň - obraz večnosti, deň svetla, deň daru Ducha Svätého (Turíce - zoslanie Ducha Svätého vždy pripadne na nedeľu), deň viery, deň Eucharistie, deň Cirkvi, deň nádeje, deň človeka, deň radosti, deň odpočinku, deň spolupatričnosti.** O každom by sa dalo zvlášť uvažovať. Ján Pavol II. každý význam (titul) nedele vysvetľuje, ale to si necháme na domácu úlohu. Nateraz stačí, keď sa utvrdíme v tom, že nedeľa je pre nás kresťanov niečo veľmi posvätné, podstatné a vzácne. Nedeľa je pre nás taká veľká hodnota, že si ju nesmieme nechať vziať, a to ani starosťami o živobytie. Nedeľa je výraz identity kresťanskej komunity, to čo nás vyjadruje a utvára, to čo nám je vlastné.

Vyznajme dnes spolu s abiténskymi mučeníkmi: „My nemôžeme žiť bez nedele!“